

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIA A TREIA

**CAUZA EUGENIA ȘI DOINA DUCA
c. REPUBLICII MOLDOVA**

(Cererea nr. 75/07)

HOTĂRÂRE
(Satisfacție echitabilă)

STRASBOURG

8 aprilie 2014

*Această hotărâre va rămâne definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al
Convenției. Ea poate fi supusă redactării.*

În cauza Eugenia și Doina Duca c. Republicii Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a Treia), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Josep Casadevall, *președinte*,

Alvina Gyulumyan,

Ján Šikuta,

Dragoljub Popović,

Kristina Pardalos,

Johannes Silvis,

Iulia Antoanella Motoc, *judcători*,

și Santiago Quesada, *grefier al secțiunii*,

Deliberând la 18 martie 2014 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA ȘI STAREA DE FAPT

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 75/07) depusă la Curte la 27 decembrie 2006 împotriva Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către două cetățene a Republicii Moldova, dna Eugenia Duca și dna Doina Duca („reclamantele”).

2. În hotărârea din 3 martie 2009 („hotărârea principală”), Curtea a constatat încălcarea articolului 6 § 1 al Convenției și al articolului nr.1 al Protocolului nr.1 la Convenție pe motiv că la 27 noiembrie 2006 Curtea Supremă de Justiție a admis cererea de revizuire a unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile din anul 1999, încălcând astfel principiul securității juridice (*Eugenia and Doina Duca v. Moldova*, nr. 75/07, 3 martie 2009). În rezultatul casării hotărârii judecătorești definitive, a doua reclamantă a pierdut întreaga sa cotă-parte (94.46%) din capitalul companiei pe care o deținea.

3. Deoarece chestiunea privind aplicarea articolului 41 al Convenției nu era pregătită pentru decizie, Curtea a rezervat-o și a invitat Guvernul și reclamantele să depună, în termen de trei luni de la rămânerea definitivă a hotărârii în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, observațiilor lor scrise și, în special, să comunice Curții orice acord sau înțelegere la care au ajuns.

4. Atât reclamantele cât și Guvernul au depus observații scrise.

5. După adoptarea hotărârii principale de către Curte, la 26 octombrie 2009 Curtea Supremă de Justiție a casat decizia judecătorească din 27 noiembrie 2006. Instanța supremă a acordat reclamantelor compensații în valoare de 35 000 MDL (echivalentul în lei a 1 963 EUR) cu titlu de

prejudiciu moral suferit în urma casării ilegale a hotărârii judecătorești din 1999.

6. Judecătorul ales din partea Republicii Moldova s-a abținut de la examinarea cauzei (Articolul 28 al Regulamentului Curții) după comunicarea acesteia Guvernului. La 31 ianuarie 2009, Guvernul a informat Curtea, în conformitate cu articolul 29 § 1 (a), că este de acord cu desemnarea unui alt judecător ales la discreția Președintelui Camerei. La 1 februarie 2009, Președintele Secțiunii a Patra l-a desemnat pe judecătorul Șikuta să participe la examinarea cauzei. Decizia a fost susținută de Președintele Secțiunii a Trei, după ce judecătorul Grițco, judecător ales din partea Republicii Moldova, de asemenea s-a abținut de la examinarea cauzei.

ÎN DREPT

7. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul

1. Argumentele părților

8. Reclamantele au pretins 1 428 251 EUR cu titlu de prejudiciu material și 1 500 000 EUR pentru compensarea prejudiciului moral.

9. În ceea ce privește prejudiciul material, reclamantele au susținut că după ce au pierdut controlul asupra companiei în favoarea lui I.A. și S.A., ultimul a efectuat câteva tranzacții care au avut ca scop diminuarea capitalului companiei în favoarea lor.

10. Astfel, ei au vândut o clădire care aparținea companiei, situată pe str. Hîncești în Chișinău, la un preț mai mic decât prețul pe piață, adică 9 400 EUR, în timp ce în realitate valoarea clădirii era mult mai mare. Potrivit unui raport prezentat de reclamante prețul pe piață al clădirii era de 186 495 EUR. Suma solicitată de reclamante în contul acestei tranzacții constituie diferența de prețul pieței și cel la care a fost vândută clădirea, la care se adaugă compensații pentru efectele inflației, reprezentând în total 216 914 EUR.

11. Reclamantele au susținut, în continuare, că I.A. și S.A. au efectuat o tranzacție similară și în ceea ce privește o parte a clădirii care aparținea companiei, situată pe str. Renașterii din Chișinău. Potrivit opiniei experților

prezentate de reclamante, compania a pierdut 433 471 EUR în urma acestei tranzacții.

12. O altă tranzacție încheiată de I.A. și S.A. care a avut scopul de a diminua capitalul companiei a fost cumpărarea la un preț majorat și ulterior ipotecarea la bancă a unei clădiri situate în orașul Leova. Potrivit opiniei experților prezentate de reclamante, compania a suferit pierderi în valoare de 412 472 EUR în urma acestei tranzacții.

13. La categoria de pierderi suferite de companie în urma acțiunilor lui I.A. și S.A. intră și amenzile în sumă de 12 401 EUR impuse de autoritatea fiscală.

14. De asemenea, o pierdere de 352 993 EUR a fost cauzată de I.A. și S.A. în urma închirierii proprietății companiei unor terțe persoane la un preț mai mic decât prețul pieței. Reclamantele au prezentat opinia expertului în susținerea acestei pretenții.

15. Guvernul a susținut că reclamantele nu au dreptul la compensații deoarece între prejudiciul material pretins și încălcările constatate nu există nicio legătură de cauzalitate. Pe de altă parte, Guvernul a susținut că dovezile prezentate de reclamante nu sunt concludente și nu dovedesc dincolo de orice dubiu rezonabil că ele au suferit un prejudiciu material. În ceea ce privește prejudiciul moral, Guvernul a susținut că în urma pronunțării hotărârii principale, la 26 octombrie 2009, Curtea Supremă de Justiție a casat decizia sa din 27 noiembrie 2006 și a acordat reclamantelor compensații pentru prejudiciul moral în sumă de 1 963 EUR. Prin urmare, Guvernul a argumentat că reclamantele au fost deja despăgubite pentru prejudiciul moral suferit și a solicitat respingerea pretențiilor lor.

2. Argumentele Curții

16. Curtea reiterează că o hotărâre care constată existența unei încălcări impune Statului pârât obligația de a pune capăt încălcării și de a repara pe cât posibil consecințele acesteia într-o manieră care să restabilească pe cât posibil situația existentă înainte de încălcare (a se vedea *Iatridis v. Greece* (satisfacție echitabilă) [GC], nr. 31107/96, § 32, ECHR 2000-XI).

17. În prezenta cauză Curtea observă încă de la început că înainte de casarea abuzivă a hotărârii din 27 septembrie 1999 la 27 noiembrie 2006, doar cea de-a doua reclamantă deținea acțiuni în companie în proporție de 94.46%. Prin urmare, doar aceasta poate pretinde că a suferit prejudicii în rezultatul încălcărilor constatate în speță.

18. Curtea notează în continuare că metoda folosită de reclamante pentru calcularea prejudiciului material nu este întru totul pertinentă, întrucât ea demonstrează pierderile suferite de companie în perioada 2006-2009 și nu cele suferite de acționarii ei. Curtea consideră că capitalul companiei nu trebuie confundată cu cea a acționarilor și că nu toate pierderile companiei s-ar reflecta obligatoriu și în valoarea acțiunilor sale. În plus, dacă ar accepta o asemenea abordare, Curtea ar trebuie să ignore eventualele

tranzacții profitabile care au fost efectuate de companie în perioada respectivă. În opinia Curții, ar fi fost mai util ca reclamantele să arate diferența de valoare a acțiunilor lor înainte de evenimentele contestate din 2006 și după hotărârea judecătorească din 26 octombrie 2009, când a doua reclamantă a deținut toate acțiunile în companie.

19. Totuși, Curtea este pregătită să accepte că a doua reclamantă a suferit un prejudiciu material ca urmare a pierderii oportunităților. În fapt, a doua reclamantă a pierdut dreptul de a vota deliberativ consiliul director și posibilitatea de a influența deciziile directorilor companiei în interesele sale, și de a împiedica pe ceilalți asociați să încheie tranzacții care nu sunt în interesul său (a se vedea *mutatis mutandis*, *Sovtransavto Holding v. Ukraine* (satisfacție echitabilă), nr. 48553/99, § 72, 2 octombrie 2003)

20. Având în vedere considerațiile de mai sus și făcând o evaluare echitabilă, Curtea acordă celei de-a doua reclamante suma de 50 000 EUR și respinge restul pretențiilor cu titlu de prejudiciu material.

21. În ceea ce privește prejudiciul moral, Curtea notează că suma acordată reclamantelor de Curtea Supremă de Justiție la 26 octombrie 2009 este comparabilă cu sumele acordate de Curte cu același titlu în cauze similare (a se vedea *Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, § 41, 22 martie 2005). Prin urmare, Curtea nu consideră necesar să acorde o reparație financiară.

B. Costuri și cheltuieli

22. Reclamanta a pretins 5 347 EUR cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața instanțelor de judecată naționale.

23. Guvernul a contestat suma respectivă, considerându-o excesivă și nefondată.

24. Potrivit jurisprudenței sale, Curtea trebuie să examineze dacă costurile și cheltuielile pretinse au fost necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime (a se vedea *Nilsen and Johnsen v. Norway* [GC], nr. 23118/93, § 62, ECHR 1999-VIII). În acest sens, ea poate lua în calcul numărul orelor lucrate și rata orară percepută (a se vedea *Iatridis v. Greece*, citată mai sus § 55).

25. În prezenta cauză reclamantele nu au prezentat documente doveditoare în susținerea pretențiilor lor. Prin urmare, Curtea decide să le respingă.

C. Dobânda

26. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda să fie calculată în dependență de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Hotărăște*

(a) că statul pârât trebuie să plătească celei de-a doua reclamante, în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, 50 000 EUR cu titlu de prejudiciu moral, plus orice taxă care poate fi percepută, care să fie convertită în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii;

(b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

2. *Respinge* restul pretențiilor reclamantelor cu titlu de satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 8 aprilie 2014, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte